Mottagare
Regionstyrelsen

Medborgarförslag - Turistavgift

Förslag till beslut

- Medborgarförslaget avslås.

Sammanfattning

Ett medborgarförslag har inkommit om att Region Gotland bör införa en turistavgift för att bidra till finansieringen av de kostnader som turismen medför. Förslagsställaren hänvisar till den ökade belastningen på bland annat infrastruktur, vattenförsörjning och samhällsservice under turistsäsongen samt till att avgifter på kommersiella övernattningar förekommer i andra länder.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att förslaget lyfter en relevant fråga om hur turismens ekonomiska nyttor och kostnader fördelas mellan näringsliv, invånare och besökare. Region Gotland saknar dock enligt gällande lagstiftning befogenhet att på egen hand införa en generell obligatorisk turistavgift eller turistskatt.

Mot denna bakgrund föreslås att medborgarförslaget avslås.

Ärendebeskrivning

Förslagsställaren föreslår att Region Gotland inför en turistavgift för att bidra till finansieringen av de kostnader som turismen medför.

I förslaget hänvisas till riksdagsmotion 2019/20:1185 om turistavgift. Motionen uppmärksammar de ekonomiska utmaningar som kan uppstå i kommuner med stora säsongsvariationer i antalet människor som vistas där och föreslår att möjligheten för kommuner att ta ut en turistavgift ska ses över.

Förslagsställaren menar att en turistavgift skulle kunna bidra till en mer rättvis fördelning av kostnaderna för bland annat infrastruktur, vattenförsörjning, underhåll och samhällsservice.

Bedömning

Besöksnäringen är en viktig del av Gotlands näringsliv och bidrar till arbetstillfällen, företagande, service och attraktionskraft. Turismen skapar därmed värden för både invånare, företag och besökare.

Samtidigt innebär Gotlands stora säsongsvariationer särskilda utmaningar.

Under framför allt sommarmånaderna ökar belastningen på infrastruktur, offentliga miljöer och gemensamma resurser. Turismens positiva och negativa effekter kan också vara ojämnt fördelade mellan olika platser och grupper.

Kommuner och regioner får enligt 2 kap. 5 § kommunallagen (2017:725) ta ut avgifter för tjänster och nyttigheter som de tillhandahåller. För tjänster och nyttigheter som de är skyldiga att tillhandahålla krävs särskilt författningsstöd för avgiftsuttaget. Som huvudregel gäller även självkostnadsprincipen enligt 2 kap. 6 §.

Den föreslagna turistavgiften syftar till att finansiera kostnader för turismen generellt och är inte knuten till någon specificerad tjänst eller nyttighet som Region Gotland tillhandahåller den betalande. En sådan obligatorisk betalning kan därför inte införas med stöd av den allmänna kommunala avgiftsrätten. Att betalningen benämns avgift eller tas ut i samband med kommersiell övernattning förändrar inte denna bedömning. För att Region Gotland ska kunna införa en sådan turistavgift eller turistskatt krävs särskilt stöd i nationell lagstiftning.

Den riksdagsmotion som förslagsställaren hänvisar till avslogs av riksdagen och har inte medfört någon förändring av kommuners och regioners befogenheter.

Region Gotland arbetar genom den regionala besöksnäringsstrategin mot 2030 för att utveckla en långsiktigt hållbar besöksnäring som skapar värde för både invånare, företag och besökare. Arbetet omfattar bland annat att främja en jämnare fördelning av besökare över året, minska turismens miljöpåverkan och stärka invånarnas delaktighet.

Bättre kunskap om turismens ekonomiska, sociala och miljömässiga effekter ger underlag för att prioritera insatser som stärker turismens positiva bidrag till hela Gotland.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att den föreslagna turistavgiften inte kan införas med nuvarande lagstiftning. Frågan om turismens nyttor, kostnader och finansiering är samtidigt relevant för Gotlands fortsatta utvecklingsarbete.

Mot denna bakgrund föreslås att medborgarförslaget avslås.

Beslutsunderlag

Medborgarförslag daterad 2024-06-25
Tjänsteskrivelse regionstyrelseförvaltningen daterad 2026-11-17

Regionstyrelseförvaltningen

Stefan Hollmark
Regiondirektör

Stefan Persson
Regional utvecklingsdirektör

Skickas till
Förslagsställaren